



**ANEM**

**A s o c i j a c i j a   n e z a v i s n i h   e l e k t r o n s k i h   m e d i j a**

**A s s o c i a t i o n   o f   I n d e p e n d e n t   E l e c t r o n i c   M e d i a**

**Beograd, Takovska 9, tel/fax: + 381 11 322 5852, 3038 384**

REPUBLIČKA RADIODIFUZNA AGENCIJA

Ul. TRG NIKOLE PAŠIĆA 5

11000 BEOGRAD

**Za Savet RRA**

**Beograd, 30.12.2011.**

**PREDMET: ZAHTEV ZA DONOŠENJE AKTA KOJIM ĆE SE BLIŽE REGULISATI  
PRAVILA O OGLAŠAVANJU I SPONZORSTVU NA RADIJU I TELEVIZIJI**

U ovom trenutku u Republici Srbiji vodi se više stotina prekršajnih postupaka samo protiv nacionalnih emitera, a povodom prekršaja iz Zakona o oglašavanju. Asocijacija nezavisnih elektronskih medija (ANEM) veruje da broj pokrenutih postupaka ukazuje i na činjenicu da odredbe koje se tiču oglašavanja i sponzorstva na televiziji i radiju, a koje su sadržane u Zakonu o oglašavanju, nisu dovoljno precizne. Kako je članom 103. stav 4. Zakona o oglašavanju predviđeno da nezavisna organizacija osnovana u oblasti radiodifuzije, pored toga što vrši nadzor nad primenom odredaba Zakona o oglašavanju kojima se uređuje oglašavanje putem televizijskih i radio programa, i donosi, u skladu sa Zakonom o oglašavanju i Zakonom o radiodifuziji, bliža pravila o oglašavanju i sponzorstvu na televiziji i radiju, ANEM poziva Republičku radiodifuznu agenciju da donese odgovarajući akt kojim će ta bliža pravila propisati.

Propisivanje bližih pravila o oglašavanju i sponzorstvu na televiziji i radiju neophodno je iz više razloga. Prvo, čitav niz prekršaja Zakona o oglašavanju tiče se različitih pravila koja važe za specifične vrste ili žanrove programa. Republička radiodifuzna agencija nikada nije objavila kriterijume po kojima žanrovski razvrstava emisije. Ovo je izvor ozbiljne pravne nesigurnosti, zato što se često dešava da emiter i radiodifuzna agencija isti program različito klasifikuju.

Drugo, dobar deo odredbi Zakona o oglašavanju i sponzorstvu na televiziji i radiju, oslanja se na Evropsku konvenciju o prekograničnoj televiziji iz 1989. godine, izmenjenu Protokolom iz 1998. godine. Republika Srbija je, nakon usvajanja Zakona o oglašavanju, ratifikovala i samu konvenciju Zakonom o njenom potvrđivanju („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori“, br. 42/2009). Neka rešenja Zakona o oglašavanju i Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji se i razlikuju. Ova neusklađenost takođe pogoduje pravnoj nesigurnosti.

Treće, da su bliža pravila o oglašavanju i sponzorstvu neophodna u primeni Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji, potvrđuje i praksa u Evropskoj uniji. Naime, Evropska komisija je 2004. godine, upravo u odnosu na pravila predviđena tom konvencijom, usvojila svoju „Interpretativnu komunikaciju“ (Commission interpretative communication on certain aspects of the provisions on televised advertising in the ‘Television without frontiers’ Directive (2004/C 102/02)), koja smisao i domašaj Konvencije dodatno pojašnjava. Republička radiodifuzna agencija bi, prilikom propisivanja bližih pravila o oglašavanju i sponzorstvu na televiziji i radiju, morala da uzme u obzir upravo i interpretativnu komunikaciju Evropske komisije. Smatramo da je najvažnije urediti najmanje sledeća pitanja:

- definisati pojam „jednog punog sata emitovanog programa“ iz člana 15. stav 3. odnosno člana 16. stav 2. Zakona o oglašavanju, odnosno „perioda od jednog sata“ iz člana 12. stav 2. Evropske konvencije, budući da isti može biti tumačen i kao period od 60 uzastopnih minuta od punog sata, ali i kao period od 60 uzastopnih minuta koji počinje sa početkom emitovanja programa, koji se ne mora nužno poklapati sa punim satom. Mogućnost različitog tumačenja ovog pojma nužno dovodi do ozbiljne pravne nesigurnosti u odnosu na dozvoljeno vreme trajanja TV oglašavanja i TV prodaje;
- definisati pojam „dnevno emitovanog programa“ iz člana 15. stav 1 i 2. odnosno člana 16. stav 1. Zakona o oglašavanju, odnosno „dnevnog emitovanja“ iz člana 12. stav 1. Evropske konvencije. Naime, ovaj pojam može podrazumevati kalendarski dan, i dan u smislu dana u programskoj šemi (koja se može nastaviti da traje i nakon ponoći), ali se može tumačiti i analognom primenom pravila o „godišnjem vremenu emitovanog programa“ iz Zakona o radiodifuziji, što dovodi do ozbiljne pravne nesigurnosti u odnosu na vreme trajanja TV oglašavanja i TV prodaje;
- definisati uslove za prepoznatljivo odvajanje blokova oglasnih poruka i poruka TV prodaje od ostalih programskih sadržaja zvukom i slikom (putem optičkih i/ili akustičkih sredstava, u smislu člana 13. Konvencije), prilagođene različitim vrstama programa i različitim vidovima oglašavanja (npr. telepromocije);

- bliže određivanje uslova za oglašavanje tokom prenosa sportskih događaja koji nemaju pauze (poluvreme, tajm-aut);
- bliže određivanje uslova za nove oglašivačke tehnike koje nisu izričito regulisane ni Zakonom o oglašavanju, ni Konvencijom, kao što su podela ekrana (uslovi pod kojima bi se smatrala prepoznatljivo odvajenom od ostalih programskih sadržaja, način uračunavanja u vreme trajanja oglašavanja), ili virtuelno sponzorstvo (umetanje virtuelnih oglasa preko postojećih reklamnih panoa tokom prenosa sportskih događaja);
- bliže određivanje smisla i domašaja pojma neposrednog oglašavanja prodaje, kupovine ili iznajmljivanja proizvoda i usluga sponzora ili trećeg lica, odnosno posebnog upućivanja na te proizvode i usluge u sponzorisanim programima.

Na kraju, ANEM smatra da je neophodno urediti i pitanje umetanja oglasnih poruka specifično namenjenih gledaocima u Srbiji, u strane kablovske i satelitske kanale dostupne u domaćoj kablovskoj i satelitskoj DTH ponudi. U navedenom smislu smatramo da je posebno važno razrešiti dilemu oko toga da li su strani programi lokalizovani za tržište u Srbiji, posebno i u odnosu na oglašavanje i sponzorstvo, odnosno da li takvi programi ostaju iste usluge čija se sloboda prijema garantuje u skladu sa članom 4. Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji, da li se u konkretnom slučaju radi o kablovskom reemitovanju, ili novom emitovanju, budući da nesporno dolazi do prekida komunikacionog lanca, u smislu članova 28. i 29. Zakona o autorskom i srodnim pravima, i umetanja lokalno specifičnih sadržaja, odnosno da li se takvi programi posebno licenciraju u smislu člana 40. Zakona o radiodifuziji.

ANEM je spreman da saraduje i pruži svu neophodnu podršku Republičkoj radiodifuznoj agenciji kako bi se ova pitanja, u cilju podsticanja razvoja radiodifuzije i stvaralaštva u oblasti radija i televizije u Republici Srbiji, rešila na zadovoljavajući način.

ZA ANEM,

---

Saša Mirković, predsednik